

Vít Erban intenzivně vnímá krajinu

Přestože pražské nakladatelství Malá Skála, které vzniklo na sklonku loňského roku, se chce orientovat výhradně na literaturu o dokumentárním filmu, jako "nultý" titul vydalo (v koe-dici s brněnskými Větrnými mlýny) soubor básní v próze sedmadvacetiletého debutanta Víta Erbana. Útlá knížka nazvaná Velký vítr shromažďuje necelé tři desítky textů, které se v minulých letech objevovaly na stránkách Literárních novin.

Erban ve své sbírce pokračuje v linii kolářovské "naslouchající" poezie. Jeho jazyk je maximálně všední a sdělný, vyhýbá se

metaforičnosti a apriornímu kal-kulu s lyrickou dikcí. Obrazy, které na ploše několika řádků načrtává, se skládají z drobných příběhů každodennosti: útržky hovorů se mísí se znovu oživovanými vzpomínkami, drobnými úvahami i s lehce fantaskními vidinami.

Erban-básník se dokáže dívat a intenzivně vnímat krajinu, která prochází jeho životem. V tom dívání se mísí prvotní lidský údiv z tajemna a schopnost rozpoznávat krásu a smysl v prostotě: "Stmívalo se brzy. Najednou byla obloha tak nízko, že okraje hřiště zmizely a s nimi i všechno kolem. Zdá se mi, že

hřiště je velké jako svět, a vesmír, že je plochý jako to nebe."

Texty Víta Erbana se ovšem s Kolářovým vymezením poezie jako dokumentu minimálně ve dvou věcech rozcházejí: lyrický subjekt v Erbanově tvorbě neustupuje zcela do pozadí, aby umožnil co nejvyšší míru "objektivitu" a autentického vidění světa. Autor se jednou objevuje jako "náhodný" svědek, který se rozhodl zachytit, co se to kolem něj vlastně seběhlo, jindy vystupuje coby tajemný fabulátor naznačující, že realita nemusí být vždy taková, jakou ji máme zažitou.

Erbanovy texty - také na rozdíl od Koláře - na nikoho a na nic neapelují, rezignují na jakékoliv mravní poselství. Velký vítr se nikam nedere, nesnaží se věci měnit, jen zvolna plyne a konstatuje. Možná i proto, že Erban je literátem zaklíněným nikoliv v dějnotvorném městském prostředí, ale v tichu a samotě přírody.

A možná proto je třeba mezi jeho texty setrvávat, opakovaně se k nim vracet a vnímat je stejně intenzivně jako druhy vnímáme přírodní dění. Ta katarze je podobná.

RADIM KOPÁČ

Autor je studentem FSV UK

Vít Erban: Velký vítr. Malá Skála a Větrné mlýny, Praha a Brno, 1999, 48 stran, náklad 400 kusů, cena 62 korun.